

TRENCANT TÒPICS. Els valors dels adolescents

Treball audiovisual
IX Premis el CAC a l'escola
Categoria A

Castelló d'Empúries
març de 2012

I. FITXA DEL PROJECTE

TÍTOL DEL TREBALL

Trencant tòpics. Els valors dels adolescents.

AUTORS/ES

Alumnat de l'optativa de televisió de 3r d'ESO.

Professor responsable: Laura Riera Casellas.

CENTRE I LOCALITAT

Institut de Castelló d'Empúries, Castelló d'Empúries.

CURS I ETAPA

Tercer d'ESO (matèria optativa) - segon cicle d'ESO.

II. PROJECTE

1. DETALL DE L'EXPERIÈNCIA

1.1. Descripció

TRENCANT TÒPICS. Els valors dels adolescents és un reportatge de 38 minuts de durada que presenta, a través de la vida de 10 joves, quins són els valors que tenen els adolescents d'avui dia. Així, 10 alumnes de tercer d'ESO de l'institut de Castelló d'Empúries han gravat la seva quotidianitat per tal de mostrar si valors com esforç, família o treball estan presents en les seves vides.

Els pertanyen a una generació que sovint s'ha etiquetat com a *ni-ni* (ni treballar, ni estudiar) i que s'ha considerat que està molt mancada de valors. De fet, els joves actuals s'han presentat com un grup que no troba una sortida o un camí a seguir; no tenen projectes i no se senten interessats ni il·lusionats en gairebé res.

El reportatge que presentem pretén trencar aquests tòpics. Des de l'inici de la jornada diària (a les 6 del matí a Empuriabrava) fins a l'acabament (a les 11 de la nit a Castelló d'Empúries) es mostren uns adolescents que treballen, que reflexionen sobre la realitat, que estudien, que valoren la seva família, etc. Són adolescents i tenen la vida que correspon a unes persones de la seva edat, però no s'identifiquen amb la generació *ni-ni* i volen trencar amb aquesta denominació per als de la seva franja d'edat i a aquest perfil identificatiu de la seva generació.

TRENCANT TÒPICS. Els valors dels adolescents consta de diferents parts. S'inicia amb una presentació del reportatge i dels protagonistes per passar, en primer lloc, a l'inici de l'activitat diària al matí amb el despertar, l'esmorzar i l'anada a l'institut. En segon lloc, trobem la sortida de l'institut i l'arribada a casa, ja sigui per dinar (els dimecres i divendres les classes només són al matí) o per berenar. A continuació passem a les activitats extraescolars, múltiples i variades, per continuar amb els deures. Després es mostra com aquests joves passen el seu temps lliure i quina és la relació que tenen amb la família. Per acabar hi ha el sopar i a dormir.

La característica principal del reportatge és la polifonia de veus. A partir d'una línia temporal i temàtica (els diferents moments d'un dia i les activitats que es desenvolupen), es va mostrant la quotidianitat dels joves enllaçant les seves gravacions. El resultat és un document per a reflexionar sobre si els tòpics de la generació *ni-ni* són això, només tòpics, i que, per tant, es poden trencar només de veure la vida que tenen molts adolescents catalans.

Aquest reportatge televisiu ha estat íntegrament preparat i enregistrat per alumnat de tercer d'ESO sota la direcció de la professora responsable. L'alumnat també ha realitzat la major part de l'edició (els retocs finals han anat a càrrec de la professora encarregada del projecte). A més, han estat els alumnes que han decidit i preparat els elements de més creativitat (vídeo de presentació del reportatge, caràtula inicial, enllaços de les seccions amb blackberries o vídeos de trencant tòpics).

1.2. Objectius

Els objectius de l'activitat són:

- Fomentar l'educació en els mitjans audiovisuals i els seus llenguatges entre l'alumnat de tercer d'ESO.
- Estimular la creació artística mitjançant la producció de continguts audiovisuals dins l'àmbit educatiu.
- Educar l'esperit crític davant dels missatges audiovisuals.
- Educar en valors.
- Saber enregistrar imatges mòbils (vídeos).
- Editar produccions audiovisuals amb programari d'edició d'imatges (Adobe Premiere Pro).
- Millorar les competències comunicatives d'expressió oral i escrita en llengua catalana.
- Aprendre les premisses bàsiques de la comunicació no-verbal.
- Valorar positivament el treball en grups cooperatius.
- Incentivar i afermar l'autoestima de l'alumnat.
- Augmentar la cohesió social de l'institut.

1.3. Alumnat participant

L'alumnat participant és de tercer d'ESO i cursa una matèria optativa de televisió. En aquest cas, l'alumnat és el del segon trimestre del curs. Són un total de 17 alumnes. D'aquests, 10 han enregistrat el seu dia a dia, 2 s'han encarregat de la presentació inicial del reportatge i els altres 5 han ajudat tant en l'edició com en la part de creació.

1.4. Context

L'Institut de Castelló d'Empúries és un institut relativament nou (neix amb la implantació de la LOGSE) i que té 2 peculiaritats; per una banda, està situat a Castelló d'Empúries, un municipi amb dos nuclis molt diferenciats –Castelló i Empuriabrava- i, a més, escolaritza l'alumnat de molts municipis –Sant Pere Pescador, Fortià, L'Armentera, Riumors, Sant Miquel de Fluvià Torroella de Fluvià, Vilamacolum, Vila-Sacra-, per tant, l'àrea d'influència del centre és molt dispersa i diversa. Per altra banda, el centre està ubicat en una zona en què la població ha augmentat molt en aquests últims anys; un augment que és degut, bàsicament, a l'arribada de persones nouvingudes.

Aquestes dues característiques fan que siguin molt necessàries accions de cohesió social, de treball de l'autoestima, dels valors. És per això que, a més de fomentar la llengua catalana i la incorporació dels mitjans audiovisuals en el currículum d'ESO, s'ha vist com a molt necessari i interessant el treball de valors i d'aquí sorgeix el reportatge que es presenta.

1.5. Valoració per part del professorat

TRENCANT TÒPICS. Els valors dels adolescents és una proposta d'activitat que es valora com a excel·lent. La implicació de l'alumnat i la seva motivació ja des de bon principi ha estat molt gran. Així, des de l'anàlisi de les produccions audiovisuals inicials (per poder definir quin reportatge es volia fer) fins als últims retocs finals d'edició els 17 joves han mostrat una gran disposició i capacitat per treballar a més de proposar constantment noves idees per millorar.

El reportatge mostra les seves vides i, per tant, se l'han fet seu des del primer moment. El projecte era el seu projecte i aquesta és la principal premissa perquè un treball es desenvolupi de manera adequada. Les decisions s'han pres conjuntament i han estat els alumnes que s'han encarregat de seleccionar els vídeos que es mostrarien, la seva disposició, etc. També han triat els elements que intervenen en el procés d'edició (ordre de les seccions, músiques de fons, transicions de vídeo, etc.).

Encara no podem fer una valoració de la recepció del reportatge. Tot i així, està previst que en el tercer trimestre del curs es pugui passar aquest document a les tutories del centre per tal de fer un treball conjunt d'educació en valors.

2. COMPETÈNCIES BÀSIQUES TREBALLADES I ÀREES CURRICULARS INCLOSES

Aquesta activitat suposa fer un treball multidisciplinar que recull el desenvolupament integral dels diferents tipus de competències, o sigui, les competències transversals (competències comunicatives, competències metodològiques i competències personals) i competències específiques centrades en conèixer i habitar en el món (competència en el coneixement i la interacció amb el món físic i competència social i ciutadana).

Així doncs, s'ha treballat la competència comunicativa, lingüística i audiovisual perquè aquesta competència suposa saber comunicar oralment i per escrit i amb els llenguatges audiovisuals, fent servir el propi cos i les tecnologies de la comunicació.

El tractament de la informació i competència digital s'ha treballat a través de l'enregistrament de les imatges i la posterior edició amb el programari d'edició d'imatge Adobe Premiere Pro. Les TIC són l'eina de treball bàsic perquè tot el material audiovisual és digital.

A més, hi ha hagut un treball continu d'aprendre a aprendre perquè és a través de la consciència, gestió i control de les pròpies capacitats que l'alumnat s'autoavalua. I aprèn de tots els seus companys.

El treballar la comunicació audiovisual és un exercici per adquirir autoestima i autonomia personal. Els alumnes han hagut de mostrar la seva quotidianitat i han hagut de reflexionar tant del seu dia a dia com del dels seus companys. Han assumit els elements positius del treball que han estat fent i també han après de les errades i han assumit els riscos que suposava una tasca d'aquestes característiques.

El reportatge és un projecte de l'àrea de llengua, més concretament, de l'àrea de llengua catalana i literatura perquè és el departament de la professora responsable. Ara bé, no presentem un treball de llengua catalana sinó que presentem un projecte interdisciplinari, que combina l'educació en mitjans audiovisuals (la percepció, l'anàlisi i la producció) amb l'ús de la llengua catalana i el treball de l'educació en valors, del foment de l'autoestima dels joves, de reflexió sobre la societat actual, etc.

3. CONTINGUTS, TEMPORITZACIÓ I RECURSOS HUMANS I MATERIALS

3.1. Continguts

Els continguts del nostre treball han estat, en primer lloc, de presentació del mitjà audiovisual (tipus de produccions audiovisuals, tipus de tasques, els guions, les entrevistes, educació de l'esperit crític, etc.) i, molt especialment, d'anàlisi de produccions. Així, s'han analitzat altres reportatges o programes semblants a l'objectiu que es pretenia assolir. Han estat sobretot útils els programes: *21 días* de la cadena Cuatro i *Efecte mirall* de Televisió de Catalunya.

Aquest primer bloc de continguts ha permès iniciar el segon bloc, continguts de creació de les pròpies produccions audiovisuals. S'ha dissenyat quina estructura tindria el reportatge i, a partir d'aquí, s'ha donat llibertat absoluta a cada alumne per tal que gravés el que li semblava adequat per assolir l'objectiu fixat.

El tercer i quart bloc de continguts han anat molt relacionats i han consistit en el disseny i preparació dels elements identificatius del reportatge (caràtula, presentació, enllaços de seccions...) i l'edició dels vídeos seleccionats.

3.2. Temporitzaació

L'activitat s'ha desenvolupat en les tres hores de matèria optativa de tercer d'ESO (dilluns i dimarts de 10:00 a 11:00 hores i dijous de 8:00 a 9:00 hores) durant el segon trimestre del curs. Ara bé, la gravació de les imatges dels adolescents s'ha fet fora d'aquest horari perquè el que es pretenia era enregistrar el seu dia a dia fora del centre educatiu.

Cal tenir en compte que aquesta activitat s'ha dut a terme a la vegada que es preparaven els programes de televisió de L'Ull Viu, el programa de televisió de l'institut de Castelló d'Empúries. L'alumnat ha treballat en tots dos projectes.

Pel que fa a la temporització dels continguts, el que s'ha fet és:

- mes de desembre: presentació del mitjà audiovisual i anàlisi de reportatges i documentals relacionats amb l'àmbit d'actuació escollit.
- mes de gener (primera setmana de classes): definició de les característiques del reportatge.
- Mes de gener – mes de febrer (2 últimes setmanes de gener i primeres setmanes de febrer): gravació del dia a dia dels alumnes / preparació de la presentació, caràtula, etc.
- Mes de febrer – mes de març (2 últimes setmanes de febrer i primera setmana de març): edició del reportatge
- Mes de març (segona setmana): revisió del reportatge.

3.3. Recursos humans i materials

Els recursos humans del projecte són, per una banda, un professor responsable (Laura Riera) que ha estat l'encarregada de la direcció del reportatge així com de la presentació dels continguts d'educació en comunicació audiovisual i l'edició final del projecte. Per altra banda, l'activitat s'ha desenvolupat amb 17 alumnes de tercer d'ESO. D'aquests, 10 han estat els que s'han gravat fora de l'institut, 2 han estat les encarregades de la presentació inicial, i els altres 5 han col·laborat amb tota la postproducció. Aquests 5 alumnes han tingut, tot i així, un pes més important en el projecte de televisió de l'Ull Viu que s'ha anat duent a terme a la vegada.

Cal destacar que també ha estat molt útil la col·laboració de les famílies en el moment de les gravació. La participació i la implicació ha estat molt important i encoratjadora.

El material fonamental per al projecte és: càmera de vídeo amb entrada de so, trípode, micròfon, ordinador, programa d'edició de vídeo (Adobe Premiere Pro) i projector. Hem pogut fer ús de dues càmeres i de dos ordinadors portàtils la qual cosa ha agilitzat tant la gravació com el tractament dels vídeos.